

PARENTERÁLNA VÝŽIVA CENTRÁLNYM VENÓZNYM KATÉTROM

Parenterálna výživa je podávanie živín a tekutín inou než gastrointestinálnou cestou, najčastejšie i.v. spôsobom formou infúzií.

Pre správnu funkciu organizmu je dôležitá stálosť vnútorného prostredia (homeostáza) t.j. prostredie buniek a ich bezprostredného okolia, ktorú charakterizuje (základné pojmy) :

- **izovolémia** : optimálny objem telových tekutín (intracelulárnej a extracelulárnej tekutiny);
- **izoiónia** : optimálna koncentrácia minerálov, iónov – najmä Na^+ , K^+ , Cl^- ;
- **izoosmia /izotónia** : optimálny osmotický tlak;
- **izotermia** : optimálna telesná teplota;
- **izohydia** : optimálne pH – koncentrácia vodíkových iónov H^+ .

Spôsoby aplikácie parenterálnej výživy

- Periférny spôsob aplikácie (do periférnej vény)
- Centrálny spôsob zavedenia infúzie

Centrálny venóznym katéter

Pri podávaní centrálnej parenterálnej výživy je centrálny venóznym katéter (ďalej CVK) zavedený niekoľko dní v centrálnom žilovom systéme. Preto musí spĺňať podmienky, predovšetkým s ohľadom na minimálne množstvo komplikácií a vedľajších účinkov pri jeho zavádzaní a pri dlhodobom uložení vo v. cava superior. Vlastná punkcia centrálnej žily má charakter chirurgického výkonu. Výmena katétra sa vykonáva jedenkrát za 7 -10 dní, podľa potreby i v dlhšom intervale.

Asistencia sestry pri výkone: *

- Príprava pomôcok
- Spolupráca pri zavádzaní CVK
- Zásady ošetrovania CVK
- Prevencia komplikácií CVK

Druhy parenterálnej výživy*

V klinickej praxi sa používa **totálna** alebo **parciálna** výživa.

Režimy parenterálnej výživy: multi – bootlle systém, all – in – one systém a dvoj – troj až multikompartmenové systémy

Prostriedky parenterálnej výživy*

Parenterálna výživa nahrádza vodu, minerály, stopové prvky, vitamíny a zdroje energie - tuky, cukry, bielkoviny (vid'. tabuľka infúzných roztok podľa indikačných skupín).

Energetické roztoky sú zdrojom energie, čistej vody, nosič pre lieky, pri hypoglycémii a osmotické diuretikum.

Tukové emulzie sú zdrojom energie. Nežiadúce účinky : pocit tepla, chladu, únava, dýchavičnosť, zimnica, vomitus, tuková embólia, hepatálne a hematologické zmeny.

Roztoky aminokyselín musia sa podávať s 10% G. Nežiadúce účinky : febris, únava, vomitus.

* **OSACKÁ, P. a kol.** *Techniky a postupy v ošetrovatel'stve* [CD-ROM]. 1. vyd. Bratislava : JLF UK, 2007. 505 s. ISBN 978-80-88866-48-0.